

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ และขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองและผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษานอกเมือง เกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรเกี่ยวกับความคําหมายในปัญหาและอุปสรรคของการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา และความคําหมายในปัญหาและอุปสรรคของการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เกี่ยวกับ การปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา และความคาดหวังในปัญหาและอุปสรรคของการปรับแผนการ สอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

3. การปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา จะปรับเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

วิธีดำเนินการวิจัย

ก. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกได้ดังนี้

1. นักวิชาการประกอบด้วย

1.1 ศึกษาในเทศกวิชาศิลปะศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกคน ใน 8 จังหวัดของเขตการศึกษา 7 อันประกอบด้วยจังหวัด กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย และอุตรดิตถ์ รวม 8 คน

1.2 อาจารย์ทุกคนในภาควิชาศิลปะศึกษาของวิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิทยาลัยครู นครสวรรค์ วิทยาลัยครูพิษณุโลกสครวม พิษณุโลก วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ และวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ รวม 16 คน

2. ผู้ใช้หลักสูตรประกอบด้วย

2.1 อาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่ทุกคนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการทุกคน ในโรงเรียนที่ เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ชั้นละ 1 คน ในโรงเรียนที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของผู้ใช้หลักสูตร ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งพวก (Stratified Random Sampling) ซึ่งประกอบด้วย

1. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล สุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของโรงเรียนเทศบาล ทั้งหมดในแต่ละจังหวัด ที่อยู่ในเขตการศึกษา 7. ซึ่งมีรวมทั้งหมด 27 โรง

2. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดของแต่ละจังหวัด

ในเขตการศึกษา 7

2.1 สุ่มตัวอย่างจำนวนอำเภอโดยใช้ร้อยละ 25 จากจำนวนอำเภอและกิ่งอำเภอทั้งหมดในแต่ละจังหวัด ซึ่งปรากฏว่าได้จังหวัดละ 2 อำเภอ ยกเว้นจังหวัดนครสวรรค์ได้ 3 อำเภอ รวมทั้งหมดเป็น 17 อำเภอ

2.2 สุ่มตัวอย่างจำนวนโรงเรียนทั้งโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองและโรงเรียนประถมศึกษานอกเมือง โดยใช้ร้อยละ 10 จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมดในเขตอำเภอที่สุ่มได้ ปรากฏว่าได้รวมทั้งหมด 96 โรงเรียน

ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เอกสาร หนังสือ และผลงานการวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

2. แบบสอบถาม

ค. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

2. ให้ตัวแทนช่วยส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ใช้บริการทางไปรษณีย์

ง. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการปรับ

แผนการสอน วิชาศิลปศึกษา และความคาดหวังเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา และระหว่างความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองกับผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษานอกเมือง เกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 วิเคราะห์โดยใช้ค่า Z

4. ข้อเสนอแนะที่ตอบในแบบสอบถามปลายเปิด เสนอเป็นความถี่ของความคิดเห็น

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 นักวิชาการ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี และ 31 – 40 ปี เกือบทั้งหมดของนักวิชาการมีวุฒิปริญญาตรี เมื่อจำแนกตามอายุราชการ แล้วส่วนใหญ่มีอายุราชการระหว่าง 6 – 10 ปี

1.2 ผู้ใช้หลักสูตร เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี เมื่อจำแนกตามวุฒิสูงสุดที่ได้รับส่วนใหญ่มีวุฒิ ป.กศ.สูงหรือ พ.ม. ส่วนอายุราชการนั้นส่วนใหญ่อยู่ช่วงระหว่าง 6 – 10 ปี ทางด้านประสบการณ์ด้านวิชาศิลปศึกษาของผู้ใช้หลักสูตรส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์จากการเคยเรียนเป็นวิชาบังคับ

2. ความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา

สรุปได้ว่านักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "เห็นด้วย" กับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ส่วนการจัดหาวัสดุภายในห้องเรียนนั้น นักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรมีความคิดเห็นว่า วัสดุที่หาได้ง่ายที่สุดภายในห้องเรียน สามารถแยกเป็นประเภทและเรียงตามลำดับการหาได้ง่ายที่สุด ดังต่อไปนี้

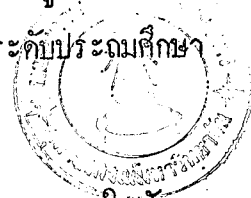
2.1 ประเภทของกระดาษมีดังนี้ กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษวาดเขียน กระดาษจากปฏิทินที่ใช่แล้ว กระดาษจากเอกสารต่างๆที่ไม่ใช่แล้ว กระดาษแข็งจากกล่องกระดาษ กระดาษโรเนียวของโรงเรียน และกระดาษปกนิตยสาร

2.2 ประเภทของสีมีดังนี้ สีเทียน สีดินสอ สีจากถ่านปนผสมกาวน้ำหรือแป้งเปียก สีจากพืช สีเมจิก(ปากกาปลายสักหลาด) และสีจากเขม่าไฟผสมกาวน้ำหรือแป้งเปียก

2.3 ประเภทของวัสดุมีดังนี้ ใบตอง กอนหิน ดินเหนียว ส่วนต่างๆจากพืช เช่น ใบ ก้าน หัว เปลือก าลา เมล็ดพืช ทราย ผลของพืช ไม้ไผ่ ขนเป็ดหรือขนไก่ เส้นตอก สบู่ รกมะพร้าว เศษผ้า เส้นฟาง(พลาสติก) กระจุก กาวลาเท็กซ์ เศษวัสดุจากพลาสติก คีนνάมัน ขี้เลื่อย ขี้กบ และริบบิ้น

2.4 ประเภทของอุปกรณ์การระบายสีมีดังนี้ สำลี จานสี และฟู่กัน

2.5 ประเภทของศิลปะพื้นบ้านเพื่อนำมาดัดแปลงสอนนักเรียนระดับประถมศึกษา
มีดังนี้ งานจักสานด้วยไม้ไผ่ และ งานจักสานด้วยทางมะพร้าว

3.ความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เกี่ยวกับความคาดหวังในปัญหา
และอุปสรรคของการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการ
ศึกษา 7

สรุปได้ว่า นักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรมีความคิดเห็นว่า มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ใน "ระดับมาก" ซึ่งจะเห็นได้ถึงความคาดหวังในปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอันดับรอง เป็นเรื่องของงบประมาณคือ งบประมาณเกี่ยวกับการจัดเอกสารซึ่งเป็นแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษาที่ปรับแล้ว และงบประมาณเกี่ยวกับการดำเนินงานการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา

4.การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร

4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ทั้งนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรต่างก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "เห็นด้วย" เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุภายในท้องถิ่น ทั้งนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรต่างก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "หาได้ง่าย" เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในปัญหาและอุปสรรคของการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ทั้งนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรต่างก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "มาก" เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตร โรงเรียนประถมศึกษาในเมืองและ
ผู้ใช้หลักสูตร โรงเรียนประถมศึกษานอกเมือง

5.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตร
ประถมศึกษา ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างต่างก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "เห็นด้วย" เมื่อวิเคราะห์
ความแตกต่างของความคิดเห็น ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุภายในท้องถิ่น ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างต่าง
ก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "หาได้ง่าย" เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นปรากฏ
ว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในปัญหาและอุปสรรคของการปรับแผน
การสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างต่างก็มีความคิดเห็นอยู่
ในระดับ "มาก" เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรซึ่ง เสนอแนะในแบบสอบถามปลายเปิด

6.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของควรรจัดให้มีการอบรม เพื่อแนะนำและสาธิตให้ครูมีความรู้
และความเข้าใจในด้านการสอนวิชาศิลปะศึกษามากยิ่งขึ้น

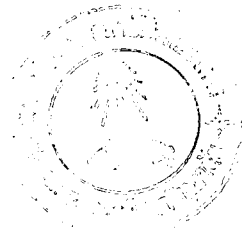
6.2 การสอนวิชาศิลปะศึกษาคควร เน้นให้นักเรียนเห็นคุณค่าของวิชาศิลปะศึกษา โดย
เฉพาะอย่างยิ่งให้เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

6.3 โรงเรียนอาจช่วยเหลือนักเรียนในการจัดหาวัสดุ โดยการจัดตั้งศูนย์วัสดุ
กองกลาง ซึ่งอาจจะได้มาจากการบริจาคหรือเก็บสะสมเศษวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว

6.4 ถ้าเป็นไปได้แต่ละโรงเรียนควรมีครูผู้สอนวิชาศิลปะศึกษาโดยเฉพาะ

6.5 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของควรรจัดนิทรรศการและประกวดผลงานทางศิลปะศึกษา ใน
ระดับจังหวัด หรืออำเภอ หรือกลุ่มโรงเรียน

6.6 วัสดุที่สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นนอกเหนือจากที่ตามในแบบสอบถาม คือ
เปลือกข้าวโพด ฟางข้าว มะพร้าว ดอกไม้แห้ง ใบไม้แห้ง และเศษไม้

อภิปรายผลของการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอเพื่ออภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชา ศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ต่างก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "เห็นด้วย" แต่ถ้าวินิจฉัยคุณค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรทุกข้อ ค่าเฉลี่ยของผู้ใช้หลักสูตรจะสูงกว่าของนักวิชาการ ทั้งนี้เพราะผู้ใช้หลักสูตร เป็นผู้ที่น่าจะนำแผนการสอนไปปฏิบัติจริงย่อมมองเห็นรายละเอียดได้ดีกว่านักวิชาการ

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและให้ได้แผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ควรจะมีผู้ใช้หลักสูตร เข้าร่วมพิจารณาและจัดทำร่วมกับคณะกรรมการ

สำหรับความคิดเห็นระหว่างนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร จะเห็นได้ว่าอยู่ในระดับ "เห็นด้วย" ที่จะปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา แต่มีสิ่งที่น่าสนใจอยู่ที่ประการหนึ่ง คือ แผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ของกรมวิชาการ สามารถนำไปใช้ได้ทันที มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยเช่นกัน ถ้าวินิจฉัยแล้วอาจจะเห็นได้ว่าความคิดเห็นขัดแย้งกันเอง ผู้วิจัยขอแสดงความคิดเห็น 2 ประการคือ ประการที่ 1 จากการศึกษาแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ได้กำหนดไว้อย่างกว้างๆ ครอบคลุมทุกด้าน แผนการสอนของกรมวิชาการนี้ถ้าจะนำไปใช้ได้ทันที ต่อเมื่อผู้ใช้หลักสูตรมีความเข้าใจหลักการพัฒนาหลักสูตรและมีเวลาเพียงพอในการเตรียมการสอน แต่จะมีข้อเสียตรงที่ผู้ใช้หลักสูตรปรับแผนการสอนในขณะที่เตรียมการสอนนั้น จะเป็นความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตรเฉพาะบุคคล ย่อมมองสิ่งต่างๆ ได้แคบกว่าคณะบุคคล ประการที่ 2 เนื่องจากแผนการสอนของกรมวิชาการได้กำหนดอย่างกว้างๆ บางเนื้อหาและกิจกรรมไม่สามารถนำไปใช้ได้กับสภาพท้องถิ่นทุกแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัสดุที่เสนอแนะไว้ในหัวข้อสื่อการเรียน ถ้าพิจารณาเกี่ยวกับการจัดทำวัสดุภายในท้องถิ่นประกอบแล้ว จะเห็นได้เด่นชัดยิ่งขึ้นว่า ความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรนั้น

เห็นด้วยกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา

จึงสรุปได้ว่าความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เห็นด้วยกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า แผนการสอนวิชาศิลปะศึกษาคควรจะใช้ควบคู่กับคู่มือครูที่เขตการศึกษาได้จัดทำขึ้น หรือแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษาคควรประกอบด้วยรายละเอียดต่อไปนี้

1. เนื้อหาและกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน (ซึ่งรวมทั้งวัสดุอุปกรณ์) การวัดผลและประเมินผล
2. คำอธิบายวิธีทำผลงานสำหรับแผนนั้นๆ ประกอบ
3. ภาพตัวอย่างผลงานของนักเรียนระดับประถมศึกษาประกอบในแผนการสอน
4. คำนิยามศัพท์เฉพาะไว้ตอนท้ายแผน
5. คำแนะนำวิธีสอนเพิ่มเติมไว้ในแผนการสอน
6. คำแนะนำวิธีวัดผลและประเมินผลเพิ่มเติมไว้ในแผนการสอน

ความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการจัดหาวัสดุภายในท้องถิ่น จากผลของการวิจัยผู้วิจัยได้แจกประเภทของวัสดุต่างๆ คือ ประเภทของกระดาษ ประเภทของสี ประเภทของวัสดุ ประเภทของอุปกรณ์การระบายสี และประเภทของศิลปะพื้นบ้าน เพื่อนำมาดัดแปลงสอนนักเรียนระดับประถมศึกษา จึงใคร่จะอภิปรายตามประเภทของวัสดุต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ประเภทของกระดาษ กระดาษที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นของเขตการศึกษา 7 คือ กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษวาดเขียน กระดาษจากปฏิทินที่ใช่แล้ว กระดาษจากเอกสารต่างๆที่ไม่ใช่แล้ว กระดาษแข็งจากกล่องกระดาษ กระดาษโรเนียวของโรงเรียน และกระดาษปกนิตยสาร จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่สามารถจัดหาได้ง่ายโดยไม่ต้องซื้อยกเว้นกระดาษวาดเขียนและกระดาษโรเนียวของโรงเรียน สิ่งที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ผลการวิจัยได้ขอเสนอแนะเกี่ยวกับประเภทของกระดาษที่แตกต่างไปจากการเสนอแนะในแผนการสอนของกรมวิชาการอีก 3 อย่าง ซึ่งก็มีกระดาษจากปฏิทินที่ใช่แล้ว กระดาษจากเอกสารต่างๆที่ไม่ใช่แล้ว และกระดาษโรเนียวของโรงเรียน

2. ประเภทของสี สีที่สามารถจัดหาได้ง่ายในท้องถิ่นของ เขตการศึกษา 7 คือ สีเหนียน สีคินสอ สีจากถ่านปนผสมกาวน้ำหรือแป้งเปียก สีจากพืช สีเมจิก(ปากกาปลายสักหลาด) และ สีจากเขม่าไฟผสมกาวน้ำหรือแป้งเปียก ซึ่งเห็นได้ว่าสีที่ต้องจัดหาด้วยการซื้อ สีเหนียน สีคินสอ และสีเมจิก(ปากกาปลายสักหลาด) นอกนั้นเป็นสีซึ่งได้จากการจัดหาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เป็นที่น่าสังเกตคือ สีจากถ่านปนผสมกาวน้ำหรือแป้งเปียก และสีจากเขม่าไฟผสมกาวน้ำหรือแป้งเปียก เป็นสีซึ่งมีวิธีการใช้ เช่นเดียวกับกับสีฝุ่น แต่สีฝุ่นนั้นนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรมีความคิดเห็น อยู่ในระดับการจัดหาได้ยาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรมองการจัดหาสีฝุ่นเพียงคำเดียวคือ ชื่อ ซึ่งถ้ามองให้กว้างกว่านี้สีฝุ่นอาจจัดหาได้โดยการผลิตขึ้นใช้เอง สิ่งที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ประเภทของสีที่ได้มาจากการซื้อมักจะสะดวกต่อการใช้ ส่วนประเภทของสีที่ได้จากการจัดหาหรือผลิตขึ้นใช้ มักจะมีขั้นตอนวิธีการใช้ที่ยุ่งยากกว่า

3. ประเภทของวัสดุ ที่สามารถจัดหาได้ง่ายในเขตการศึกษา 7 มีดังต่อไปนี้คือ ใบตอง ก้อนหิน ดินเหนียว ส่วนต่างๆจากพืช เช่น ใบ ก้าน หัว เปลือก าลา เมล็ดพืช ทราย ผลของพืช ไม้ไผ่ ขนเป็ดหรือขนไก่ เส้นตอก สบู่ รกมะพร้าว เศษผ้า เส้นฟาง(พลาสติก) กระดุม กาว ลวเท็กซ์ เศษวัสดุจากพลาสติก ดินน้ำมัน ขี้เลื่อย ขี้กบ และริบบิ้น จะเห็นได้ว่าวัสดุต่างๆที่กล่าวมานั้นส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่ได้จากการจัดหาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ส่วนที่ได้จากการซื้อเพียง 5 อย่างเท่านั้นคือ เส้นฟาง(พลาสติก) กาวลวเท็กซ์ ดินน้ำมัน ริบบิ้น และสบู่ สำหรับกระดุมนั้น ตามความเป็นจริงถ้าวัดจะใช้ในวิชาศิลปะศึกษาก็เป็นเพียงเศษวัสดุในการตกแต่งหรือเป็นส่วนหนึ่งของแบบพิมพ์เท่านั้น ถ้านำไปใช้ในท้องถิ่นควรจะเป็นการจัดหามากกว่าการซื้อ สิ่งที่ควรอธิบายคือ วัสดุอีกหลายอย่างอาจต้องจัดหาด้วยการซื้อสำหรับโรงเรียนที่อยู่ในเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองใหญ่ๆ ยกตัวอย่างเช่น ใบตอง ก้อนหิน ดินเหนียว ทราย ผลของพืช เมล็ดพืช ไม้ไผ่ เส้นตอก เป็นต้น จากผลของการวิจัยมีสิ่งสมควรสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ได้ขอเสนอแนะวัสดุที่เพิ่มจากแผนการสอนของกรมวิชาการอีก 4 อย่าง ได้แก่ ใบตอง ขี้เลื่อย ขี้กบ และไม้ไผ่

4. ประเภทของอุปกรณ์การระบายสี อุปกรณ์ที่จัดหาได้ง่ายในเขตการศึกษา 7 มี สำลี จานสี พู่กัน สำหรับการระบายสีนั้นถ้ามีพู่กันแล้วก็ไม่จำเป็นต้องใช้สำลี ยกเว้นในกรณี ที่ต้องการระบายสีในเนื้อที่กว้างๆ และต้องการความรวดเร็ว สำลีอาจนำไปใช้ให้เป็น ประโยชน์ในกิจกรรมอื่น เช่น การสร้างรูปปั้นสูง ส่วนจานสีนั้นก็จำเป็นว่าจะต้องเป็น

งานสีซึ่งได้มาจากการซื้อ อาจจะเป็นวัสดุเหลือใช้อย่างอื่นก็ได้ เช่น งาน แก้วน้ำ กระจก ที่แตก บิ่น หรือร้าว

5. ประเภทของศิลปะพื้นบ้านเพื่อนำมาดัดแปลงสอนนักเรียนระดับประถมศึกษา ที่ จัดหาได้ง่ายในเขตการศึกษา 7 คือ งานจักสานด้วยไม้ไผ่ และงานจักสานด้วยทางมะพร้าว งานจักสานทั้ง 2 ชนิดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เห็นและใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะสังคมชนบท และวัสดุที่ซึกก็เป็นสิ่งซึ่งสามารถจัดหาได้ง่ายในท้องถิ่น

ผู้วิจัยขอเสนอแนะแก่ผู้มีส่วนร่วมในการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ในเขต การศึกษา 7 ว่า ควรจะนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุภายในท้องถิ่นที่ใกล้เคียงมาแล้ว นั้น เป็นหลักสำคัญอย่างหนึ่งในการพิจารณาปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา

ความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรเกี่ยวกับความคาดหมายในปัญหาและ อุปสรรคของการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา จากผลของการวิจัยพบว่า ความคาดหมาย อยู่ในระดับ "มาก" ความคาดหมายว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เรื่องเกี่ยวกับงบประมาณ ซึ่งอาจเนื่องมาจากว่าเป็นความคาดหมายล่วงหน้าเท่านั้นค่าเฉลี่ยจึงปรากฏเช่นนั้น ถ้าได้ลงมือปฏิบัติจริงปัญหาและอุปสรรคในระดับมากที่สุด หรือมากอาจจะ เป็นทางก้านอื่นก็ได้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ถ้ามีการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถม- ศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ควรจะเตรียมให้พร้อมทั้งทางด้านบุคลากรซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และเตรียมให้พร้อมในเรื่องของงบประมาณ ถ้าพร้อมใน 2 เรื่อง นี้แล้วยังเกิดปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ คณะบุคคลซึ่ง เป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ระดับ ท้องถิ่นจะต้องร่วมกันแก้ปัญหาและอุปสรรคนั้นๆได้

ความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะ- ศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 สาเหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก นักวิชาการ เป็นกลุ่มที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติจริง เป็นกลุ่มที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือมากกว่า ส่วนผู้ใช้

หลักสูตรนั้นเป็นกลุ่มที่นำไปปฏิบัติจริง ย่อมมองเห็นสิ่งที่ถามในรายการทางด้านการปฏิบัติได้ละเอียดกว่า

ผู้วิจัยจึงขอย้ำความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะอีกครั้งหนึ่งว่า ถ้ามีการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ผู้มีส่วนร่วมในการปรับแผนการสอนจะต้องมีผู้ใช้หลักสูตรเป็นผู้อำนวยการด้วย

ความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรภายในท้องถิ่น ผลการวิจัยปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ นักวิชาการมองความสามารถในการจัดหลักสูตรของผู้ใช้หลักสูตรว่า มีความสามารถทัดเทียมหรือเท่ากับนักวิชาการ ซึ่งเป็นการจัดหาควยวิธีการต่างๆ เช่น การซื้อ เป็นต้น แต่ผู้ใช้หลักสูตรเข้าใจรายละเอียดได้ดีกว่าคือ มองถึงความสามารถในการจัดหาของนักเรียนและของผู้ปกครองนักเรียนเป็นหลักสำคัญ เพราะตามสภาพความเป็นจริงแล้ว นักเรียนระดับประถมศึกษาในชนบท มีน้อยรายที่จะมีความสามารถจัดหลักสูตรต่างๆด้วยวิธีการซื้อ

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยคือ นักวิชาการที่มีส่วนร่วมในการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ก่อนที่จะปรับแผนการสอนนั้นจะต้องออกเยี่ยมเยียนโรงเรียนต่างๆที่อยู่ในเขตรับผิดชอบ เพื่อจะได้ข้อมูลที่แท้จริงเพิ่มขึ้นอีก

ความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรเกี่ยวกับความคาดหวังในปัญหาและอุปสรรคของการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 สาเหตุที่ได้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า อาจจะเป็นเพราะนักวิชาการ เป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ทางด้านการประชุม การอบรม การสัมมนา หรือลักษณะงานอื่นที่คล้ายคลึงกัน มากกว่าผู้ใช้หลักสูตร ดังนั้นค่าเฉลี่ยความคิดเห็นส่วนใหญ่จึงสูงกว่าของผู้ใช้หลักสูตร และอาจจะคาดหวังปัญหาและอุปสรรคต่างๆได้ดีกว่าผู้ใช้หลักสูตร

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยคือ การปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ควรจะมีนักวิชาการที่มีประสบการณ์ทางด้านการพัฒนาหลักสูตรเข้า

ร่วมงาน เพราะประสบการณ์นั้นอาจจะคาดหมายปัญหาและอุปสรรคได้ล่วงหน้า หรือเมื่อเกิดปัญหาและอุปสรรคก็สามารถแก้ไขได้

ความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาในเมือง และผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษานอกเมือง เกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองใกล้เคียงกัน และต่างก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "เห็นด้วย" กับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุภายในท้องถิ่นของผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาในเมือง และผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษานอกเมือง ผลการวิจัยปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ทั้งนี้อาจจะเป็นไปในทำนองเดียวกันกับความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุภายในท้องถิ่น นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองย่อมมีความสามารถในการจัดหาวัสดุต่างๆ ได้ดีกว่า นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษานอกเมือง เพราะวัสดุบางอย่างนั้นต้องจัดหาด้วยวิธีการซื้อ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า การปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ซึ่งควรมีผู้ใช้หลักสูตรเข้าร่วมดำเนินงานนั้น ผู้ใช้หลักสูตรควรจะมีทั้งผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองและผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษานอกเมือง

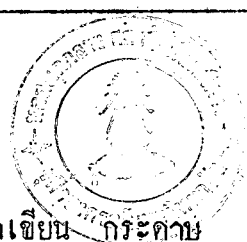
ความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาในเมือง และผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษานอกเมือง เกี่ยวกับความคาดหมายในปัญหาและอุปสรรคของการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองนั้นใกล้เคียงกัน

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "เห็นด้วย" กับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการ

ศึกษา 7 และผู้วิจัยขอเสนอแนะเนื้อหาและกิจกรรมซึ่งเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นในเขตการศึกษา 7 โดยใช้ระดับความยากง่ายในการจัดหาวัสดุประกอบการพิจารณา ตามตารางที่นำเสนอ ดังนี้

ตารางที่ 17 การเสนอแนะแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7.

ชั้น	แผนที่	จำนวนคาบ	รายการ	วัสดุที่แนะนำให้ใช้	
ป.1			<u>การเขียนภาพระบายสี</u>	 กระดาษวาดเขียน กระดาษโรเนียว ดินสอคำ ดินสอสี สีเทียน สีเมจิก (ปากกาปลายสักหลาด) กาวติดกระดาษ	
	1	2	การลากเส้นตามความเคลื่อนไหวและการรับรู้อย่างง่าย		
	2	2	การระบายสีตามลีลาและจังหวะของเสียงดนตรี		
	3	2	การเขียนภาพทิวทัศน์		
			<u>การปั้น</u>		
	4	4	การปั้นรูปแบบเมล็ดไม้หรือสิ่งของ		ดินเหนียว ดินน้ำมัน เครื่องมือ
	5	3	การปั้นรูปตามมีใจหมายโดยใช้รูปทรงเรขาคณิตเป็นส่วนประกอบ		ในการปั้น กระดาษหนังสือพิมพ์ สำหรับกันเข็มน ใบคองรองปั้น
			<u>การพิมพ์</u>		
	6	2	การพิมพ์ภาพจากก้านพืช		ก้านพืช ใบพืช เปลือกไม้ รก
	7	2	การพิมพ์ภาพจากใบพืช		มะพร้าว เศษผ้า ส่วนต่างๆ
	8	2	การพิมพ์ภาพจากเปลือกไม้	ของข้าวโพก เศษกระดาษ เศษ	
	9	2	การพิมพ์ภาพจากเศษผ้า	วัสดุจากพลาสติก กระดาษวาดเขียน	
	10	2	การพิมพ์ภาพจากส่วนต่างๆของข้าวโพก	เขียน กระดาษจากปฏิทินที่ใช้แล้ว กระดาษจากเอกสารที่ไม่ใช้	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ชั้น	แผนที่	จำนวน คาบ	รายการ	วัสดุที่แนะนำให้ใช้
11		2	การพิมพ์ภาพจากเศษกระดาษขม	กระดาษโรเนียว สีจากพืช สีฝุ่น
12		2	การพิมพ์ภาพจากเศษวัสดุของ พลาสติก	พู่กัน สำลี มีด วัสดุอื่นที่ทองการ พิมพ์
13		2	การพิมพ์ภาพโดยใช้เศษวัสดุ หลายๆชนิด <u>งานออกแบบและสร้างสรรค์จาก</u> <u>วัสดุต่างๆ</u>	
14		3	การตัดหรือฉีกกระดาษปะติดเป็น รูปตามต้องการ	กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษวาด เขียน กระดาษจากปฏิทินที่ใช้แล้ว
15		3	การปะติดด้วยเศษวัสดุภายใน ท้องถิ่นเป็นรูปตามต้องการ	กระดาษแข็งจากกล่องกระดาษ กระดาษปกนิตยสาร กาว ชอล์ก
16		3	การปะติดด้วยเศษผ้า	เศษผ้า มีด กรรไกร เมล็ดพืช
17		3	การสร้างภาพปะจากภาพใน หนังสือพิมพ์	สีเทียน สีจากพืช วัสดุอื่นๆที่หาได้ ในท้องถิ่น ทราย
18		3	การปะติดด้วยเมล็ดพืช	
19		4	การประดิษฐ์เครื่องตกแต่งด้วย กระดาษ	
20		4	การพับกระดาษและตกแต่งด้วยสี	
21		2	การจัดกระบะทรายโดยใช้ส่วน ต่างๆจากพืช	
22		2	การจัดกระบะทรายโดยใช้เศษ วัสดุต่างๆ	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ชั้น	แผนที่	จำนวน คาบ	รายการ	วัสดุที่แนะนำให้ใช้
ป.๒	23	4	การสร้างรูปทรงอิสระในบ่อทราย การเขียนภาพระบายสี	
	1	2	ทบทวนความรู้เดิม "ปฏิบัติงานศิลปะ ตามความถนัด"	กระดาษวาดเขียน กระดาษจาก เอกสารต่างๆที่ไม่ใช่แล้ว กระดาษ
	2	2	การลากเส้นตามจังหวะดนตรี	โรเนียว สีเทียน สีดินสอ สีเมจิก
	3	2	การลากเส้นชนิดต่างๆให้เป็นภาพ	(ปากกาปลายล็กหลายด) ดินสอขาว
	4	2	การเขียนภาพด้วยส่วนต่างๆของมือ	สีจากพืช สีฝุ่น สีจากถ่านผงหรือ
	5	2	การเขียนภาพโดยใช้ส่วนต่างๆของ ดินสอสี	เซมาไฟผสมกาวน้ำหรือแป้ง เปียก กระดาษหนังสือพิมพ์สำหรับกันเปื้อน
	6	2	การเขียนภาพระบายสีธรรมชาติ ตามความนึกคิด	
	7	2	การเขียนภาพจากการบอกเล่า <u>การปั้น</u>	
	8	2	การตัดดินเหนียว เป็นรูปนูนต่ำ	ดินเหนียว กระดาษหนังสือพิมพ์
	9	2	การปั้นกระดาษเป็นรูปนูนต่ำ	กระดาษแข็งจากกล่องกระดาษ
	10	2	การปั้นที่เลื่อยผสมกาว เป็นรูปนูนต่ำ	กระดาษจากเอกสารต่างๆที่ไม่ใช่แล้ว
	11	2	การปั้นดินเป็นรูปลอยตัว	กระดาษปกนิตยสาร ขี้เลื่อย กาว
	12	2	การปั้นกระดาษเป็นรูปลอยตัว	ลาเท็กซ์ แป้งเปียก เศษวัสดุ
	13	2	การปั้นที่เลื่อยผสมกาว เป็นรูปลอย ตัว	จากพลาสติก เศษผ้า ขนเบ็ดหรือ ขนไก่ สาลี เมล็ดพืช ขี้กบ เศษไม้
14	4	การสร้างสรรคด้วยเศษวัสดุภายใน ห้องดินเป็นรูปลอยตัว	ไม้ไผ่ เครื่องมือในการปั้น	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ชั้น	แผนที่	จำนวน คาบ	รายการ	วัสดุที่แนะนำให้ใช้
15		2	การสร้างรูปปูนต้ำควยกระดาศขปลก นิตยสาร เศษผ้า ขนเป็ดหรือขนไก่ และสำลี	
16		2	การสร้างรูปปูนต้ำควยเมล็ดพืช	
17		2	การสร้างรูปปูนต้ำควยเศษวัสดุจาก พลาสติก	
18		2	การสร้างรูปปูนต้ำควยซี่กบและเศษ ไม้	
19		2	งานสร้างสรรคควยกระดาศแข็ง จากกลองกระดาศเป็นรูปลอยตัว	
20		2	งานสร้างสรรคควยไม้ไผ่เป็นรูป ลอยตัว	
21		2	งานสร้างสรรคควยเศษวัสดุจาก พลาสติก เป็นรูปลอยตัว การพิมพ์	
22		2	การพิมพ์ภาพควยใบพืช	ส่วนต่างๆจากพืช เช่น ใบ ก้าน หัว
23		2	การพิมพ์ภาพควยกานพืช	เปลือก รกมะพร้าว เศษผ้า เศษ
24		2	การพิมพ์ภาพควยหัวของพืช	กระดาศ กอนหิน ส่วนต่างๆของ
25		2	การพิมพ์ภาพควยเปลือกไม้	ข้าวโพด ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด
26		2	การพิมพ์ภาพควयरกมะพร้าว	เศษวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น กระดาศ
27		2	การพิมพ์ภาพควยเศษผ้า	วาดเขียน กระดาศจากปฏิทินที่ใช้แล้ว
28		2	การพิมพ์ภาพควยกระดาศขยุม	สีฝุ่น สีจากพืช พู่กัน สำลี งานสี มีค

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ชั้น	แผนที่	จำนวน คาบ	รายการ	วัสดุที่แนะนำให้ใช้
ป.3	29	2	การพิมพ์ภาพด้วยก้อนหิน	 กระดาษปกนิตยสาร กระดาษ จากปฏิทินที่ใช่แล้ว เข็ม ค้าย พู่กัน ดินเหนียว สีฝุ่น สีจากพืช กระดาษวาดเขียน แป้ง เบียก น้ำข้าว กาว ภาชนะผสมสี พู่กัน ดินเหนียว ผลของพืช สมู แสมกระดาษ กระดาษปกนิตยสาร กระดาษจากปฏิทินที่ใช่แล้ว มีด
	30	2	การพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่างๆของข้าวโพด	
	31	2	การพิมพ์ภาพด้วยดินสอ — ยางลบ — ไม้บรรทัด	
	32	2	การพิมพ์ภาพด้วยของจุกจิก	
	33	2	การซูดหาพื้นผิวของวัสดุต่างๆด้วยดินสอ <u>การจัดออกแบบและสร้างสรรค์จากวัสดุ</u> <u>ต่างๆ</u>	
	34	2	การทำภาพเขาวนด้วยรูปทรงต่างๆ	
	35	2	การจัดนิทรรศการ <u>การเขียนภาพระบายสี</u>	
	1	2	ความรู้คิดเกี่ยวกับศิลปะ เช่น การ เขียนภาพระบายสี การปั้นและแกะ สลัก การพิมพ์ การจัดออกแบบสร้าง สรรค์จากวัสดุต่างๆ	
	2	2	การเขียนภาพโดยใช้ส่วนต่างๆของมือ	
	3	4	การหยดสี เทสี ลูบสี เช็ดสี	
	4	4	การประดิษฐ์ตัวอักษรและภาพประกอบ <u>การปั้น — แกะสลัก</u>	
	5	4	การแกะสลักวัสดุอ่อน	
	6	2	การปั้นรูปหุ่นตัวควยกระดาษ	
	7	2	การปั้นกระดาษเป็นรูปลอยตัว	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ชั้น	แผนที่	จำนวน คอบ	รายการ	วัสดุที่แนะนำให้ใช้
	8	2	การพับกระดาษเป็นรูปสิ่งของ	กาวลาเท็กซ์ แป้งเปียก เศษวัสดุ
	9	2	การพับกระดาษเป็นรูปสัตว์	ที่หาได้ในท้องถิ่น กระดาษหนังสือพิมพ์
	10	4	งานโครงสร้างทอวัสดุต่างๆ การพิมพ์	สำหรับรอง เบื่อน
	11	2	พิมพ์ภาพสัตว์ควยส่วนต่างๆของพืช	ส่วนต่างๆจากพืช เช่น ใบ ก้าน หัว
	12	2	พิมพ์ภาพเรื่องราวควยส่วนต่างๆ ของพืช	เปลือก คินน้ำมัน คินเหนียว เศษ กระดาษ รถมะพร้าว เศษผ้า ผด
	13	2	พิมพ์ภาพเป็นลวดลายควยส่วนต่างๆ ของพืช	ของพืช สบู่ มีด กระดาษวาดเขียน กระดาษโรเนียว กระดาษหนังสือพิมพ์
	14	2	พิมพ์ภาพหลายสีให้เป็นพื้นผิวควย ส่วนต่างๆของพืช	สำหรับรอง เบื่อน เครื่องมือแกะสลัก พุกัน ภาชนะผสมสี สีฝุ่น สีจากพืช
	15	2	พิมพ์ภาพควยคินเหนียวหรือคินน้ำมัน	
	16	2	พิมพ์ภาพควยกระดาษขม	
	17	2	พิมพ์ภาพควยรถมะพร้าว	
	18	2	พิมพ์ภาพควยเศษผ้า	
	19	4	พิมพ์ภาพรูปทรงอิสระ	
	20	4	พิมพ์ภาพลวดลายต่างๆ	
	21	4	พิมพ์ภาพรูปทรงเรขาคณิต งานจัดออกแบบและสร้างสรรค์จาก วัสดุต่างๆ	
	22	4	การสร้างภาพหมุน	เศษวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น สีฝุ่น สี
	23	4	การสร้างภาพเขวน	จากพืช กระดาษแข็งจากกล่องกระดาษ

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ชั้น	แผนที่	จำนวน คาบ	รายการ	วัสดุที่แนะนำให้ใช้
	29	4	งานสาน – เย็บปัก งานสานควยทางมะพร้าวเป็นเครื่อง ใช้และตกแต่งให้สวยงาม	ทางมะพร้าว เส้นฟาง(พลาสติก) ริบบิ้น เศษผ้า รกมะพร้าว สีฝุ่น
	30	4	การเย็บปักและตกแต่งควยวัสดุให้ สวยงาม	สีจากพืช พู่กัน ภาชนะผสมสี มีด หรือกรรไกร คาย (ตะกิง เข็ม ขนาดใหญ่ – เล็ก
	31	2	การจัดนิทรรศการ การจัดนิทรรศการ	

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ในระดับ
จังหวัด อำเภอ และกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปะศึกษา ในเขตการ
ศึกษาอื่นๆ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและปัญหาของท้องถิ่นนั้นๆ
3. ควรมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาอื่นๆ ตามหลักสูตร
ประถมศึกษา